

Sygn. akt II Ca 977/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Magdalena Bajor-Nadolska**

Sędziowie: **SO Sławomir Buras (spr.)**

SO Barbara Dziewięcka

Protokolant: protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2013 r. w Kielcach

sprawy z powództwa S. P.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 16 kwietnia 2013 r., sygn. VIII C 960/12

oddala apelację i zasądza na rzecz S. P. od (...) S.A. w S. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 977/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 maja 2012 roku S. P. domagała się zasądzenia od (...) S.A. z siedzibą w S. kwoty 20.075,00 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 18 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII C 960/12 Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz S. P. kwotę 20.075zł z odsetkami ustawowymi od dnia 18 stycznia 2012r. wynoszącymi 13% w stosunku rocznym z dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.021zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 520zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne :

W dniu 16 grudnia 2011 roku na parkingu przy restauracji w C.doszło do uszkodzenia przez nieustalonych sprawców samochodu osobowego marki M. (...)o nr rej. (...) którego właścicielem jest S. P.. Poszkodowana w dniu 17 grudnia 2011 roku dokonała zgłoszenia powstałej szkody do pozwanego Towarzystwa (...) S.A.w S., u którego miała wykupioną

polisę autocasco nr (...). W toku postępowania likwidacyjnego pozwane TU ustaliło, iż wartość rynkowa samochodu wynosi 124.600,00zł, wartość po uszkodzeniu 74.281,50zł, zaś koszty naprawy wyniosłyby netto 74.281,50zł. Pozwany ustalił ponadto, że współczynnik kosztu naprawy względem wartości rynkowej wynosi 0,73, a zatem naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieopłacalna i należy ją zlikwidować jako całkowitą. Wobec powyższego pozwane TU w dniu 15 lutego 2012 roku przyznało S. P.kwotę 32.600,00zł tytułem odszkodowania. Powódka odwołała się od tej decyzji powołując się na fakt, że umowa ubezpieczenia zawierała klauzulę 02, która rozszerza zakres ubezpieczenia autocasco w ten sposób, że w okresie trwania umowy za wartość pojazdu uważa się sumę ubezpieczenia, a ta wynosiła 144,675zł.

Pozwany w odpowiedzi na powyższe stwierdził, iż suma ubezpieczona została oznaczona w kwocie przewyższającej wartość rynkową samochodu w dniu zawierania umowy ubezpieczenia, a co za tym idzie klauzula 02 Ogólnych Warunków Umowy Ubezpieczenia nie może mieć w niniejszej sprawie zastosowania. Po powtórnej analizie szkody ubezpieczyciel podtrzymał swoje pierwotne stanowisko wskazując, iż klauzula 02 OWU nie może być zastosowana, gdyż wartość rynkowa pojazdu została określona w sposób sprzeczny z postanowieniami §15 ust. 1 i ust. 3-5 OWU.

Wartość rynkowa pojazdu na dzień zawarcia umowy wynosiła 151.900,00zł i była wyższa niż suma ubezpieczenia wskazana przez strony w polisie ubezpieczeniowej na kwotę 144.675,00zł. Wartość rynkowa pojazdu przed powstaniem szkody w dniu 16 grudnia 2011 roku wynosiła 139.800,00zł. Koszt naprawy uszkodzeń samochodu w wariantcie serwisowym wyniósłby 91.722,98zł zaś w wariantcie kosztorysowym 54.454,67zł. Powód nie złożył do akt rachunków i faktur za wykonaną naprawę pojazdu.

Współczynnik kosztu naprawy uszkodzonego pojazdu jest mniejszy niż 0,70, a więc szkoda powinna być rozliczona jako szkoda częściowa.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd I instancji uznał, iż powództwo zasługuje w całości na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy przyjął, iż na podstawie art. 805§1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest do wypłaty odszkodowania odpowiadającego wysokości uszczerbku majątkowego jakiego doznała ubezpieczona S. P.. Wskazał, iż w zakresie ustalania wartości rynkowej samochodu z chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, na dzień powstania szkody, a także wartości pojazdu w stanie uszkodzonym w pełni oparł się na ustaleniach opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej J. W..

Sąd I instancji uznał, iż w związku z tym, że powód nie przedstawił faktur i rachunków dotyczących naprawy samochodu to zgodnie z wymogami §28 ogólnych warunków ubezpieczenia AC likwidacja szkody winna nastąpić według wariantu kosztorysowego. Stwierdził również, iż niemożliwe jest rozliczenie szkody w niniejszej sprawie jako szkody całkowitej. Wartość rynkowa pojazdu w dniu powstania szkody powinna bowiem wynosić tyle ile w dniu zawarcia umowy zgodnie z treścią klauzuli 02 OWU. Wartość wskazana przez strony w umowie (144.675,00zł) nie przekraczała wartości rynkowej z dnia zawarcia umowy ustalonej przez biegłego i dlatego zdaniem Sądu I instancji to ona powinna stanowić podstawę wyliczeń dla ustalenia należnego odszkodowania. Wobec ustalenia przez biegłego kosztów naprawy w wariantcie kosztorysowym na kwotę 54.454,67zł współczynnik kosztów naprawy względem wartości rynkowej pojazdu jest mniejszy niż 0,70, a więc szkoda powinna być rozliczona jako szkoda częściowa. Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, iż żądanie powoda co do zapłaty kwoty 20.075,00zł jest zasadne skoro pozwany wypłacił dotychczas jedynie 32.600,00zł, a koszt naprawy wynosił 54.454,67zł.

Za zasadne Sąd uznał również żądanie odsetek od zasądzonej kwoty od dnia 18 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty, skoro powódka zgłosiła szkodę pozwanemu TU w dniu 17 grudnia 2011 roku. Rozstrzygnięcie w tej kwestii Sąd I instancji oprął na przepisach art. 481§ 1 i 2 k.c. w zw. z art.486 k.c. i art. 817§ 1 k.c.

Apelacje od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając :

I. naruszenie prawa materialnego tj. art. 65§2 k.c. w związku z zapisem §15 ust.1 oraz klauzuli 02 ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (autocasco), należących do klientów indywidualnych (OWU) poprzez błędną ich wykładnię polegającą na przyjęciu, że przy zawarciu umowy ubezpieczenia

wartość rynkowa przedmiotowego pojazdu nie została zawyżona, oraz iż w trakcie okresu ubezpieczenia za wartość rynkową pojazdu uznawana jest suma ubezpieczenia określona w umowie,

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, a konkretnie art. 233§1 k.p.c. – przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów – poprzez przyjęcie na podstawie opinii biegłego sądowego J. W., iż wartość rynkowa pojazdu na dzień zawarcia umowy wynosi 151.900,00zł w sytuacji, w której na skutek złożenia przez pozwanego zarzutów od opinii biegłego, biegły nie został przez Sąd zobowiązany do doniesienia się do zarzutów wobec jego opinii.

Powołując powyższe zarzuty apelujący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wg norm prawem przepisanych. Ewentualnie zaś wniósł o uchylenie zaistrzonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233§1 k.p.c. uznać należy go za bezzasadny. Skarżący zarzuca bowiem, iż Sąd I instancji w swych ustaleniach oparł się na wnioskach płynących z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej J. W., w sytuacji gdy apelujący złożył w stosunku do niej zarzuty, Sąd Rejonowy nie zobowiązał zaś biegłego do ustosunkowania się do nich. Wskazał, iż zarzuty w stosunku do przedmiotowej opinii zawarte w piśmie z dnia 8 marca 2013 roku dotyczyły kwestii istotnej dla ustalenia wartości samochodu tj. korekty ujemnej ze względu na konieczność przystosowania pojazdu do ruchu prawostronnego. Podał również, iż w powyższym piśmie wniósł o zobowiązanie biegłego do pisemnego ustosunkowania się do tych zarzutów.

Należy jednak zauważyć wbrew twierdzeniom skarżącego, kwestia wpływu na wartość rynkową samochodu faktu jego sprowadzenia z Wielkiej Brytanii i konieczności przełożenia kierownicy na prawą stronę była przez biegłego wyjaśniana na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2013 roku, kiedy to Sąd I instancji odebrał od biegłego ustną opinię. Biegły podał wówczas, iż konieczność przełożenia kierownicy nie obniża w żaden sposób wartości rynkowej samochodu, gdyż ma on uniwersalne nadwozie dostosowane tak do lewostronnego jak i prawostronnego użytkowania i wymaga jedynie wymiany deski rozdzielczej i przekładni kierowniczej samochodu. Wbrew więc twierdzeniom skarżącego kwestia ta została przez biegłego wyjaśniona, a w stosunku do opinii tej skarżący nie wnosił żadnych zarzutów.

Sąd I instancji nie był również związany wnioskiem skarżącego co do pisemnego zobowiązania biegłego go do ustosunkowania się do zarzutów dotyczących opinii. W sytuacji gdy zachodzi potrzeba wyjaśnienia kwestii nie poruszanej przez biegłego w jego opinii Sąd na podstawie art. 286 k.p.c. może zażądać dodatkowej opinii od tego samego albo innych biegłych. Przepis ten nie nakazuje jednak, aby dodatkowa opinia sporządzona była w formie pisemnej. Na zasadzie art. 278§3 k.p.c. to do Sądu należy więc wybór formy w jakiej biegły winien ją sporządzić. Jedynie w przypadku potrzeby wyjaśnienia opinii przepis art. 286 k.p.c. wskazuje, iż ma nastąpić to ustnie.

Wobec powyższego nie można uznać, iż Sąd I instancji w jakikolwiek sposób uchybił przepisowi art. 233§1 k.p.c. Sąd I instancji w żadnej mierze nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów przy ocenie opinii biegłego. Opinia ta w pełni zasługuje na podzielenie i spełnia wszystkie wymagania przewidziane przez przepisy proceduralne (jej wnioski są jasne, spójne, należyście uzasadnione i logiczne)

Jako nietrafny ocenić należy również zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 65§2 k.c. w zw. z zapisem §15 ust.1 oraz klauzuli 02 ogólnych warunków ubezpieczenia.

Z ogólnych warunków ubezpieczenia wynika, iż na podstawie klauzuli 02 zakres ubezpieczenia autocasco był rozszerzany w ten sposób, że za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia uznawana była suma ubezpieczenia określona w umowie, o ile jednak została ona określona w sposób przewidziany w §15 ust. 1 i 3-5 OWU. Zgodnie zaś z §15 OWU suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i ustalona w oparciu o system (...)lub miesięcznik „Pojazdy samochodowe – wartości rynkowe”. W przypadku braku możliwości ustalenia wartości rynkowej samochodu w powyższy sposób dopuszczalne było skorzystanie przez ubezpieczającego w porozumieniu z (...)z innego wiarygodnego źródła specjalistycznego. Zdaniem skarżącego podana przez ubezpieczającego wartość rynkowa samochodu (144,675,00zł) była zawyżona i dlatego też klauzula 02 OWU nie może mieć w niniejszej sprawie zastosowania. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany dokonał wyceny pojazdu na dzień 16 grudnia 2011 roku, w której ustalił wartość samochodu na kwotę 124.600,00zł. Należy jednak zauważyć, iż w powyższej wycenie obniżono wartość samochodu mi. in. o 15 % z powodu wyprodukowania samochodu na rynek angielski. Biegły jednak zakwestionował prawidłowość takiej obniżki wskazując na jej bezpodstawność. Biegły jednocześnie ustalił wartość rynkową samochodu na dzień zawarcia umowy i wartość ta była wyższa niż podana przez ubezpieczającego. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie można więc przyjąć, iż wartość samochodu została ustalona w sposób sprzeczny z §15 ust. 1 i 3-5 OWU, gdyż nie przekraczała wartości rynkowej ustalonej we wskazany tam sposób. Powołany przez skarżącego zarzut naruszenia art. 65§2 k.c. dotyczący wykładni oświadczeń woli dodatkowo przemawia za takim stwierdzeniem, a nie przeciwko niemu. Istotą regulacji §15 OWU było bowiem zapobieganie podawaniu przez ubezpieczających wartości samochodów, które by w znaczny sposób przewyższały ich rzeczywistą wartość rynkową. Ma więc ona na celu ochronę ubezpieczycieli przed wypłatą wygórowanych odszkodowań. Skoro zaś podana przez powódkę wartość samochodu była niższa od tej, którą ustalić należałoby w oparciu o powyższy przepis to nie można zasadnie zarzucać jego naruszenia. Nie jest więc trafne twierdzenie skarżącego, że klauzula 02 OWU nie może mieć zastosowania wobec zawyżenia wartości samochodu podanej ubezpieczycielowi.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego uznając ją za bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3k.p.c. i w zw. z art. 108§1 k.p.c. Na koszty poniesione przez powódkę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w oparciu o §6 pkt 5 i §13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz. U Nr 163) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.